

Lentekleuren - 2013

Uitgave van de Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land

Lieve lezers,

Op het moment dat je dit leest hebben dit voorjaar al weer honderden kinderen mogen genieten van hun ervaringen in het Bewaarde Land : in Baarn, in Boxtel, in Breda, in de Drunense Duinen (twee locaties) en in Meijendel (2 locaties). Ze hebben geluisterd naar de prachtige verhalen van vrouw Fleur, soep gegeten van zelf geplukte kruiden, in bomen geklommen, gerend en verstoppertje gespeeld, of zomaar op hun rug liggend met een grasspriet in de mond naar de wolken gekeken.

Op die manier hebben deze kinderen op een speelse manier heel intens kennis gemaakt met de natuur, maar ook met zichzelf en met elkaar. Wie wist dat Sacha zo goed bomen kon klimmen en dat Jasper niet bang was voor spinnen? Ieder kind kiest een eigen Bewaarde Land-naam en tekent dat op zijn of haar eigen T-shirt. Dus Sacha heet eigenlijk Panda en Jasper heet Koolmees. Deze 3 dagen zijn voor hen onvergetelijk.

Daarom willen wij als Vrienden van het Bewaarde Land dat zoveel mogelijk kinderen dit programma kunnen meemaken. Waar mogelijk bieden we ondersteuning met raad en daad. En dankzij onze leden en donateurs kunnen we soms ook financiële steun verlenen. Meer informatie over onze activiteiten vind je in ons jaarverslag 2012 verderop in dit blad, en tijdens de ALV op vrijdagavond 31 mei kun je zelfs meebeslissen over onze koers.

Merel / Aad

Aan dit nummer werkten mee :

Marjanne Addink, Barry Blommestein, Henk van Haastregt, Mariette van Leeuwen en Aad de Vette

Jouw eigen bijdrage :

Heb je een leuk verhaal, foto of gedicht uit het Bewaarde Land? Stuur het naar vrienden.bewaarde.land@planet.nl

Het **Praatstokje** is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land. Word jeugd lid door € 7,50 over te maken op giro 4868724. Volwassenen lid voor € 17,50 per jaar. Donateur elk bedrag. Stuur je adresgegevens naar onze ledenadministratie : vrienden.bewaarde.land@planet.nl of : Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land, Clara Visserplaats 1, 2331 BN te Leiden

Paasweekend in Haps

Haps is een klein nagebouwd prehistorisch dorpje op de Veluwe. Alle vrienden van het Bewaarde Land en hun gezinsleden waren uitgenodigd om hier in het Paasweekend te komen logeren. Er waren ook wachters met hun eigen kinderen.

In de weken voor het Paasweekend was het behoorlijk fris voor de tijd van het jaar. Daarom hadden we de deelnemers aangeraden om warme kleren, een goede slaapzak en een extra deken mee te nemen. Want in Haps is geen centrale verwarming. Gelukkig mogen we een kampvuur maken onder het afdak aan het dorpsplein. Nadat iedereen zaterdagochtend binnengekomen was gingen enkele mensen de oven stoken om het brood te bakken. En in de smederij van Jaco beneden in het dal klonk al spoedig het "ting ting ting" van hamers op een aambeeld. Het was eenvoudig om vrijwilligers te vinden om het kampvuur te stoken, dus we hadden altijd warm water in de ketel. En van hout hakken krijg je het ook heerlijk warm. Binnen hele korte tijd had het leven in Haps zich aangepast aan de kou. Alsof we er al een hele winter zaten.

Ontbijt op het dorpsplein. Af en toe dwarrelde er een sneeuwvlokje op onze boterham . . .

's Avonds aten we op het dorpsplein onze heerlijke zelfgemaakte soep met zelfgebakken brood. Er was salade en zelfs (prehistorische?) rijst. Nadat het donker was geworden en de kleinsten op bed lagen werd het nog heel laat rond het kampvuur met muziek, verhalen en spelletjes.

Eén van de leuke dingen van Haps is dat je er allerlei prehistorische technieken kan leren. Brood bakken, kampvuur stoken, hout hakken en smeden had ik al genoemd. Daarnaast konden de deelnemers ook leer bewerken bij Boy en Guus, boogschieten bij Reinier en Aad, boomklimmen bij Nout en leren vuur maken bij Agnes. Verder konden kinderen een krijgertraining volgen bij Martin. Bij Yvonne kon men kennismaken met de Germaanse geneeskunst en Marion had een schapenvacht meegenomen om wol te spinnen.

Hans en Majelle deden allerlei verrassende groepsactiviteiten en Roos fleurde menig moment op met de klanken uit haar trekharmonica. Eigenlijk had ieder van de 66 deelnemers wel iets te bieden waar een ander van kon leren. Al was het maar hoe je een gans terug in zijn hok krijgt. Op maandagmiddag moesten we helaas weer afscheid nemen van elkaar en van het dorp. Tot volgend jaar!

Merel / Aad

Kijk ook op www.facebook.com/PaasweekendHaps en laat een berichtje en/of een foto achter en de pagina.

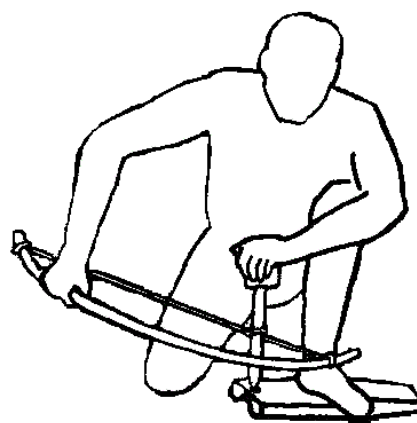
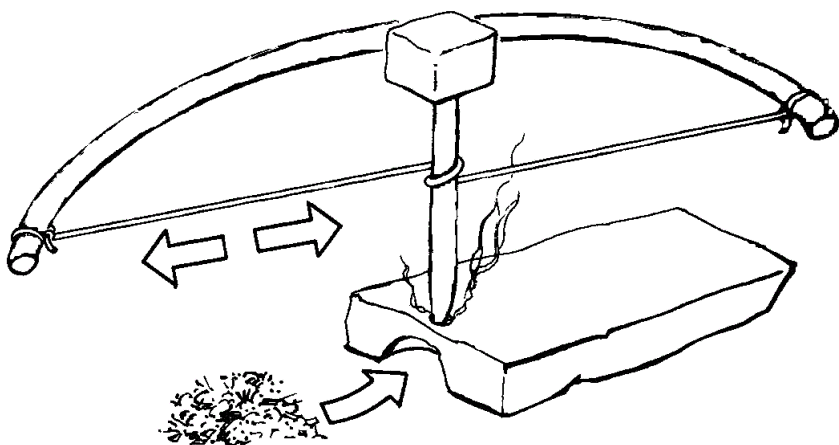
Vuur maken in Haps

In het prehistorisch dorpje Haps hebben we natuurlijk geen lucifers of aanstekers. Dus hoe maken we dan het vuur aan? Nou dat is niet makkelijk, maar na een beetje oefenen kan iedereen het leren!

De makkelijkste manier om vuur te maken is met een vuurboog. Je laat een houten stokje snel draaien op een plankje. Daardoor wordt de punt heel warm en ontstaat er uiteindelijk zelfs vuur.

Maak de vuurboog van een buigzame tak van een hazelaar of een es en een reep leer of een stuk touw. Wikkel het touw één keer om het stokje. Als je de boog nu heen en weer beweegt, dan draait het stokje eerst linksom en dan rechtsom. Leg een plankje op de grond. Maak met een mes een klein putje bovenop in de rand en snij daaronder een holte aan de onderkant. Verder heb je nog een blokje hout nodig met een putje er in, om het stokje met je hand naar beneden te drukken.

Gebruik hard hout, zoals eiken, beuken of essen, voor het stokje. En gebruik zacht hout, zoals sparren of berken, voor het plankje. Het stokje en plankje moeten goed droog zijn. Het blokje hout moet dik genoeg zijn om te voorkomen dat je je hand verbrand. Het blokje hoeft niet droog te zijn en je kunt het zelfs expres nat maken met spuug om te zorgen dat het niet te heet wordt. Leg droog gras, mos of zaadpluis in de holte aan de onderkant van het plankje. Zorg dat je droge houtsnippers en kleine droge takjes dichtbij klaar hebt liggen.

Nu komt het echte werk! Draai het touw één keer om het stokje. Zet het stokje in het putje in het plankje. Druk het stokje aan met het blokje. Beweeg nu de boog heen en weer zodat het stokje snel heen en weer draait. De punt van het stokje zal zich in het plankje boren en heel heet worden. Niet stoppen, doorgaan! Tijdens het boren ontstaat houtstof dat gaat helpen bij het vuur maken. Doorgaan! Druk nog wat harder, en beweeg de boog nog sneller heen en weer. Langzaam zie je kleine sliertjes rook van de punt van het stokje afkomen. Je handen worden warm, je spieren doen pijn, maar je gaat door, want je wilt vuur maken!

Dan ineens zie je minuscule vlammetjes in de holte onder het plankje. Blijf rustig en gooi er voorzichtig wat houtsnippers bij. Zodra de houtsnippers vlam vatten, opnieuw houtsnippers erbij, kleine takjes en uiteindelijk grotere takjes. Gefeliciteerd, je hebt vuur gemaakt!

Merel / Aad

WEES VOORZICHTIG :

Maak alleen vuur onder toezicht van een volwassene !

Het bos

Alles-hangt-samen

Een artikel uit het natuurboek voor groot en klein "Groen voor je ogen"

In het bos vind je bomen, planten, grote en kleine dieren, paddenstoelen en nog veel meer. Maar eigenlijk kun je al die planten en dieren niet los van elkaar zien. Alles hangt samen in de natuur.

Eik

Planten kunnen hun eigen voedsel maken. Mensen en dieren niet. Zij moeten planten of vlees eten om te kunnen blijven leven. Planten hebben alleen zonlicht, water en lucht nodig. Hiermee maken ze suiker. Van die suiker kunnen ze nieuwe bladeren, bloemen en vruchten maken. Zo groeien ze van hun zelfgemaakte voedsel.

Eekhoorn

De eekhoorn eet vooral noten en zaden zoals eikels en hazelnoten. In de herfst leggen ze een voorraad aan voor de winter. Al dat eten verzamelen ze in hun nest. De eekhoorn houdt trouwens ook wel van een eitje of een jong vogeltje.

Kleine beestjes

Je vindt kleine beestjes vaak tussen de dode bladeren op de grond. Daar zitten ze niet voor niets, want veel diertjes leven van dit natuurlijke afval. Ze eten van de blaadjes en poepen de resten weer uit. Zo ruimen ze boel netjes op. Wat overblijft, is een donkerbruine massa, die humus wordt genoemd. Hierin zit voedsel dat planten kunnen gebruiken om te groeien. Eigenlijk is humus dus natuurlijke mest.

Duizendpoot

Sommige kleine diertjes, zoals duizendpoten en spinnen, leven wel tussen de dode bladeren maar eten ze niet. Die houden van vlees. Daarom jagen ze op andere kleine beestjes, zoals torretjes en mieren.

Muis

De muis moet altijd goed op zijn hoede zijn. Roofvogels, uilen, bunzings, hermelijnen, vossen en wezels lusten allemaal wel zo'n lekker hapje. Gelukkig

heeft de muis een holletje om zich in te verstoppen. Voor de meeste vijanden dan, want wezels achtervolgen hun prooien zoals muizen tot in hun hol.

Paddenstoelen

Veel paddenstoelen groeien op de grond tussen de dode bladeren, op dood hout of boomstronken. Ook zij helpen mee aan het opruimen van het natuurlijke afval. Verteren noemen we dat. Wat overblijft is humus.

Gaai

De gaai is dol op eikels. Net als de eekhoorn legt hij een wintervoorraadjie aan. Daarvoor begraaft hij de eikels in de grond. Soms vergeet de gaai de plek waar hij de eikels heeft verstopt, of hij overleeft de winter niet. De ingegraven eikels kunnen dan weer uitgroeien tot nieuwe bomen.

Nieuws vanuit Bewaarde Land Baarn

In 2013 zijn we begonnen met een vuurmaak workshop! Het was erg koud maar er waren toch een aantal mensen die de kou trotseerden en met vuurbogen, fire steels, en vuurstenen zichzelf erg lekker warm maakten. Onder het genot van glühwein en wat lekkers kregen we genoeg energie voor het nieuwe jaar.

We hebben het Boscafé, het huisje van vrouw fleur, aangepakt:

- Een nieuwe kachel geplaatst
- De bar eruit gesloopt en hierdoor meer ruimte gemaakt om meer kinderen te kunnen onderbrengen.
- Paul Holstvoogd heeft zich bewezen als echte tegellegger en timmerman. Paul nogmaals Hartelijk dank! Er moet nog één en ander gebeuren om het helemaal naar wens in te vullen. Zoals nieuwe bakken voor de mantels en opbergruimte voor T-shirts e.d., vernieuwing rugzakken, en opbergkasten of rekken aanschaffen en bouwen, en natuurlijk spinnenwebben weghalen.
- Via kasteel Groeneveld heeft scouting Buitenzorg houten banken gekregen waar de kinderen op kunnen zitten. Nu nog alles gezellig aankleden en is het huisje van vrouw Fleur weer klaar voor het voorjaar

Dit voorseizoen hebben we 4 klassen en in het najaar ook 4 aanmeldingen. Het wordt spannend om alle klassen met voldoende wachters te kunnen bezetten, dus als je nog iemand kent die wachter wilt worden of vrouw Fleur zou dat super zijn.

Dit jaar wordt er een reportage gemaakt door RTV Baarn, dat is ook spannend maar ook erg goed voor de bekendheid van Het Bewaarde Land.

Aardhommel / Barry

Regenboogspel

Een onderdeel van het Bewaarde Land programma is het Regenboogspel. In dit spel staat de verwondering over de hoeveelheid kleuren in de natuur centraal.

Tijdsduur : ± 15 à 20 minuten (hangt ook af van de lengte van het inleidende verhaal)

Materialen : zakje met regenboogsteentjes

Terrein : een 'spannende' plek (niet te open) waar enige variatie in kleuren te vinden is

Vertel als inleiding het onderstaande, eventueel ingekorte, verhaal als de kinderen (deelnemers) in een kring zitten. Geef daarna elk kind een gekleurd steentje uit het zakje en laat ze daarmee in de omgeving naar precies dezelfde kleur zoeken: een bloemblaadje, een stukje schors etc.

De kinderen leggen als ze iets moois gevonden hebben dit met het steentje op een verzamelplek (bijvoorbeeld een jas). Daarna krijgen ze een nieuw steentje. Na ± 10 minuten laat je alle kinderen bij je komen en ga je samen bekijken wat er allemaal gevonden is.

Vaak zijn ze heel verbaasd dat er binnen een klein gebiedje zoveel kleuren te vinden zijn.

Hoe de kleuren op aarde kwamen

Heel heel lang geleden was alles op aarde zwart, grijs of wit. Het zag eruit als op de oude foto's en het was somber en saai. De dieren en mensen die op aarde woonden hadden er echt last van. Er klonk nooit een vrolijk geluid, er werd niet gelachen en het leven sleepte zich voort.

Hoog in de hemel leefden de goden. Zij hadden goed voor zichzelf gezorgd. Zij droegen schitterend gekleurde gewaden, overal bloeiden bloemen in de meest prachtige tinten, er klonk overal muziek. Omdat er verschil moest wezen, was het vanzelfsprekend, dat zij de kleuren van de wereld beheersten en in de hemel bewaakten. Zij hadden verder ook geen oog voor de aarde en het verdriet en de somberte die daar heerste.

Er was een godin, die voor haar werk regelmatig uit de hemel naar beneden daalde. Deze godin werkte op de overgang tussen hemel en aarde, licht en duisternis en regen en zonneschijn. En haar naam was Iris. Haar taak was om regen en zonneschijn met elkaar te verbinden. En daarvoor spande ze haar

regenboog tussen hemel en aarde. En ook die regenboog was op bevel van de oppergod getooid met alleen grijzen en zwarten.

Ieder keer als Iris naar beneden keek, werd ze verdrietig van al die saaie somberheid en van het ontbreken van gelach en vrolijkheid. En af en toe, als ze er niet meer tegen kon liet ze heel even, wat kleur in haar regenboog stromen. Daarna was het meteen weer weg, omdat ze bang was voor straf van de oppergod. Maar het bleek, dat die daar toch geen oog voor had en iedere keer liet ze de kleur wat langer en feller in haar regenboog stromen. En als al die grijze mensen en dieren dat zagen keken ze met open monden naar boven en ze dronken de kleuren in met hun ogen, voelden hun hart warm worden en bleven staren tot Iris weer verdween.

Er was één vogel, die niet grijs was, hij had het geluk om wit en zwart te zijn en dat maakte hem anders dan de anderen: de ekster. En hij verzoon een list om

de kleuren buit te maken.

Op een dag toen Iris in een overmoedige bui was en haar regenboog kleuriger dan ooit liet stralen tussen regen en zonneshijn, zag de ekster zijn kans schoon en vloog omhoog, hoger en hoger klom hij, totdat hij vlak bij de regenboog was. Hij moest zijn hand voor zijn ogen houden zo schitterden de kleuren. Toen haalde hij heel diep adem en slaakte de meest krassende kreet, zoals alleen eksters dat kunnen. Zijn schreeuw maakte een barstje in de regenboog en dat barstje werd een barst, die zich vertakte,

vertakte, vertakte, totdat de hele regenboog craquelé was geworden. En toen . . . toen begonnen de flintertjes regenboog te dwarrelen, te dwarrelen en daalden langzaam en verspreidden zich over de hele aarde. En op de plek waar zo'n dwarreltje regenboog neerkwam, flonkerde er kleur op...rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo, violet . . . het was prachtig. En alle mensen en dieren jubelden en namen de ekster op de schouders! En toen de oppergod het in de gaten kreeg, beseftte hij, dat hij dit niet meer ongedaan kon maken. Wat hij wel kon doen, was de kleuren gedurende de helft van de dag helemaal af te pakken. En daarom is er 's nachts geen kleur.

Gierzwaluw / Marjanne

Jaarverslag 2012

Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land

Ook het afgelopen jaar heeft de VVBL zich weer op allerlei manieren gemanifesteerd. Er is een winterwandeling geweest, een voorjaarswandeling in de avond en een najaarswandeling.

Verder zijn we weer actief geweest bij de organisatie van het Haps-weekend. Dit is inmiddels een jaarlijks terugkerend gebeuren. Vele vrienden nemen hieraan deel. Elk jaar weer weet onze penningmeester het weekend met een klein positief resultaat te organiseren. We hebben derhalve besloten hieraan vervolg te geven.

De VVBL is actief geweest met een stand tijdens de Bijenmarkt in Leiden en tijdens de Natuurfeestdag van Dunea in Meijendel. Dit zijn jaarlijks terugkerende festiviteiten waarbij we vast aanwezig zijn. Het gaat hier met name om naamsbekendheid van Het Bewaarde Land en om leden te werven voor de vrienden. We hebben daar spulletjes van de Groene Winkel van het IVN regio Leiden verkocht. De winst hierop is aan onze kas toegevoegd. Uiteraard wordt ook onze welbekende kruidensoep aan de man gebracht, dit jaar voor het eerst tegen een vergoeding van € 0,50.

Het Praatstokje is dit jaar drie maal naar onze leden gezonden. Bewaarde Land Meijendel heeft dit jaar de kinderen van de bezoekende scholen allemaal een exemplaar van het Praatstokje meegegeven. Dat zullen ze ook het komende jaar weer doen.

Steeds meer scholen zetten zich in om via hun goede doelen acties het BL een extra financiële injectie te geven. We zijn daar zeer blij mee.

Nadat in 2011 op de Waalsdorpervlakte een BL pilot voor de Haagse regio van start is gegaan, heeft dit in 2012 geresulteerd in de uitvoering van 5 series. De VVBL zijn bij de oprichting financieel en met mankracht aanwezig geweest.

In 2013 zal de VVBL financiële medewerking geven aan een bijzonder project dat in het BL Meijendel opgestart wordt, het zgn. rugzakkinderen project. De bedoeling is dat in 2014 een pilot start om kinderen van scholen in het bijzonder onderwijs (bijv. voor autistische kinderen) op de woensdagochtenden een aangepast BL programma te laten volgen.

Visarend / Henk

Samenstelling bestuur

Voorzitter (Visarend)	Henk van Haastregt 070-5111430	Achterweg 57 henk.haastregt-van@ziggo.nl	2242 JX Wassenaar
Secretaris ()	Mariette van Leeuwen 06-10002462	Willem de Zwijgerlaan 17 mariette.van.leeuwen@hotmail.com	2224 ER Katwijk
Penningmeester (Merel)	Aad de Vette 071-5318854	Clara Visserplaats 1 vrienden.bewaarde.land@planet.nl	2331 BN Leiden
Lid (Gierzwaluw)	Marjanne Addink 071-5130765	Oranjerie 34 marjanne@oranjerie.demon.nl	2316 ZK Leiden

.....

N.B. Het drukken in kleur is duur, wil je het "Praatstokje" in kleur zien, geef dan je e-mailadres door via vrienden.bewaarde.land@planet.nl en je krijgt het via de email in de originele kleuren.

.....

Een kind kan voor € 7,50 per jaar (t/m het 18e jaar) jeugdlid worden van onze vereniging, volwassenen voor € 17,50 per jaar, of donateur voor elk bedrag. Meld je aan per e-mail bij: vrienden.bewaarde.land@planet.nl of per post naar Clara Visserplaats 1, 2331 BN Leiden middels onderstaande strook:

.....

Naam: Geb. jaar
Voor jeugdleden

Adres:

Postcode: Woonplaats:

e-mail adres:

Voor toezending Praatstokje en korte berichten

Ja, O ik wil jeugdlid worden, O ik wil lid worden, O ik wil donateur worden
Bank/giro nr : 4868724 t.n.v. Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land,
onder vermelding van de locatie die uw voorkeur heeft :
O Meijendel of O Den Haag
of O Gooi en Eemland of O algemeen

Vereniging Vrienden van het Bewaarde Land
Clara Visserplaats 1
2331 BN LEIDEN

AGENDA - AGENDA - AGENDA - AGENDA - AGENDA

Vr 31 mei 2013 van 19:00 tot 20:00 uur : Algemene Ledenvergadering
Wij Bewaarde Landers houden eigenlijk niet zo van vergaderen. Daarom houden we het kort. Kom als je ook wilt meebeslissen over onze koers. Meld je aan als je om 18:00 uur wilt aanschuiven bij ons soep met stokbrood via email vrienden.bewaarde.land@planet.nl of telefonisch 071-5318854 (Aad/Merel)

Vr 31 mei 2013 van 20:00 tot 22:00 uur⁺ : Lentewandeling
In mei legt elke vogel een ei (alleen vrouwtjesvogels natuurlijk). Alles is fris en jong, de natuur is dan op z'n mooist. We verzamelen om 20:00 uur bij boerderij Meijendel. Aanmelding via email vrienden.bewaarde.land@planet.nl of telefonisch 071-5318854 (Aad/Merel)

Za 8 juni 2013 van 10:00 tot 17:00 uur : Bijenmarkt Leiden
De Vrienden staan op de jaarlijkse Bijenmarkt met een informatiekraam en delen onze heerlijke kruidensoep uit. Meer informatie op internet www.deleidsebijenmarkt.nl.